

Zápisnica z 19. zasadnutia Výboru pre makroekonomické prognózy

19. zasadnutie Výboru pre makroekonomické prognózy (MV) sa konalo dňa 10.9.2009 v zasadacej miestnosti Ministerstva financií.

Rokovania sa zúčastnili:

Zdenko Krajčír (RIFP MF SR) – zástupca predsedu výboru
Martina Kobilicová (RO IFP MF SR)
Renáta Konečná (NBS)
Pavol Kárász (SAV)
Olexa Michal (Infostat)
Ján Tóth (UniCredit Bank)
Eduard Hagara (ING Bank)
Juraj Valachy (Tatra banka)
Martin Lenko (VÚB)
Michal Mušák (SLSP)
Mária Izakovičová (ŠP)
Daniel Bytčánek (ARDAL)
Juraj Franek (IFP MF SR)
Monika Bruncková (IFP MF SR)
Marek Kulka (sekcia 7 MF SR)
Ján Luchava (IFP MF SR)
Ján Šilan (IFP MF SR)
Gabriel Machlica (IFP MF SR)
Martin Filko (MF SR)

Program:

1. Prezentácia prognózy
2. Diskusia k prognóze a k predloženým materiálom
3. Záver a zhrnutie

Ad 1 (prezentácia prognózy)

Riaditeľ IFP p. Zdenko Krajčír otvoril 19. zasadnutie Výboru pre makroekonomické prognózy, pričom zdôraznil jeho dôležitosť, kvôli faktu, že na základe aktuálnej makroprognózy bude postavený rozpočet verejnej správy na najbližšie 3 roky.

Riaditeľ IFP prezentoval aktuálnu makroprognózu MF SR pre roky na roky 2009-2012. Následne bola otvorená diskusia, kde sa členovia Výboru vyjadrili k prognóze a nasledovným štyrom otázkam na diskusiu:

1. Sú dôvody upraviť prognózy ekonomiky SR (mierne) nahor?
2. Súhlasia členovia MV s predpokladom IFP o potenciálnom produkte (permanentný výpadok úrovne, ale postupný návrat k rastom z obdobia pred krízou)?
3. Ako sa dívajú členovia MV na problematiku medziročných a medzikvartálnych rastov HDP? Súhlasia s názorom IFP, že sa nedajú robiť silné závery na základe kvartálnych údajov HDP na Slovensku?
4. Sú banky SR v situácii, ako popísal IFP a nehrozí momentálne veľké negatívne riziko pre reálnu ekonomiku?

Ad 2 (diskusia k prognóze a k predloženým materiálom)

Vyjadrenia jednotlivých členov k makroprognóze MF SR prezentovanej na Výbore pre makroekonomické prognózy 10.9.2009:

R. Konečná (NBS): Uviedla, že predikcia NBS bude zverejnená 22.9.2009. Smerovanie prognózy NBS je podobné ako MF SR, ich prognóza však nezahŕňa júlové údaje. Prognózu bude NBS meniť významne, keďže rast HDP v druhom kvartáli 2009 nedosiahol očakávané hodnoty. Zdôraznila význam medzikvartálnych rastov, carry-over efektu a jeho vplyv na rast HDP v roku 2010. Pripustila, že podľa NBS bude inflácia v roku 2010 pravdepodobne nižšia. Odpoveď na prvú otázku na diskusiю bola pozitívna a zároveň položila otázku ohľadne vývoja zásob v roku 2010. Otázku zodpovedal p. Krajčír, ktorý popísal predpoklady vývoja zásob a jeho nižší, ale pozitívny vplyv na rast. Pri druhej otázke o vývoji potenciálneho produktu nie je v súčasnosti pre NBS jednoznačná odpoveď, ale je nutné zmeniť predchádzajúce východiská o výške potenciálneho produktu. V otázke o bankovom sektore je negatívne riziko možné, ale údaje ktoré má NBS k dispozícii to zatiaľ nenasvedčujú.

P. Kárász (PÚ SAV): Zdôraznil, že SAV upravuje rast HDP v roku 2009 smerom nahor a predpokladá menší prepád ako MF SR. Podľa SAV je prognóza MF SR na rok 2012 mierne optimistická a zohľadnené by malo byť riziko rastu nákladov deficitného financovania. P. Kárász spomenul hysterézne efekty a problematiku vysokého počtu dlhodobo nezamestnaných. Spätný návrat na úroveň z roku 2008 nebude podľa SAV jednoduchý. Otázku potenciálneho produktu odporúča prediskutovať s OECD. Celkovo hodnotí prognózu MF SR za rok 2009 ako konzervatívnu a v ďalších rokoch ako mierne optimistické.

M. Olexa (Infostat): Uviedol, že sa stotožňuje so SAV v otázke nezamestnanosti, ktorú prognózujú v roku 2009 až na 13%. V prípade zamestnanosti predpokladá Infostat menšie rasty, vychádzajúc z čísel ŠÚ SR za prvé dva kvartály roku 2009. Odpoveď na prvú otázku diskusie je kladná. V priebehu tohto roka bude rast pozitívne ovplyvnený zvýšením exportu v druhom kvartáli 2009, čo spôsobí dokonca kladný rast v štvrtom kvartáli roku 2009. Podľa prognózy Infostatu sa svet a ani Slovensko nevráti k rastom pred krízou. Rýchly prepočet inflácie podľa aktuálnych revidovaných čísel ŠÚ SR zverejnených 10. septembra 2009 odhaduje infláciu CPI na rok 2009 vo výške 1,6%. Vyjadril sa tiež k problému pri medzikvartálnom porovnávaní HDP a za príčinu označil nutnosť sezónneho očisťovania, pričom výsledky sezónneho očisťovania môžu byť rôzne v závislosti od použitej metódy. Existujú nejasnosti ohľadom používanej metódy a preto sa nestotožňuje s vývojom medzikvartálnych údajov pokiaľ sa členovia výboru nezhodnú na parametroch sezónneho očisťovania. Infostat je za vytvorenie pracovnej skupiny, ktorá by sa zhodla na spoločnom modeli sezónneho očisťovania. V reakcii p. Krajčír uviedol, že interpretácia o nepravdepodobnosti návratu k predkrízovým rastom nemusí byť správne z dôvodu neukončených konvergenčných procesov v slovenskej ekonomike.

E. Hagara (ING): Odhady HDP neboli oproti júnovej prognóze zmenené. ING je stále relatívne pesimistická v zahraničnom obchode. Prognózy ING a MF SR sa líšia v pohľade na trh práce, podľa ING narastie nezamestnanosť až ku 13,7%. Taktiež očakáva zrýchľovanie rastu HDP až od roku 2011, pričom poukázal na nesúlad v predikcii MF SR medzi zrýchľujúcim rastom slovenského exportu a veľmi miernym ekonomickým rastom v Eurozóne. Vzhľadom na pesimistickejšie očakávania ohľadom vývoja na trhu práce, spotreby domácností a kvôli tomu, že očakávajú nižšiu infláciu hodnotí ING prognózu MF SR ako optimistickú. V otázke č.4 o bankovom sektore sa ING zhoduje s názorom MF SR. V reakcii p. Krajčír objasnil, že spotreba rastie v súčasnosti rýchlejšie ako mzdová báza aj vďaka transferom a dôchodkom, ktoré neboli až natoľko postihnuté krízou. Predpokladá sa oživenie dopytu po slovenských výrobkoch i napriek tomu, že export sa nevráti k predkrízovým hodnotám.

J. Tóth (UniCredit): Uviedol, že v prípade otázky č.1 nemôže hodnotiť prognózu HDP ako optimistickú alebo realistickú pokiaľ sa presnejšie nezadefinuje čo sa berie za nominálny a čo za reálny HDP. Zároveň položil otázku ohľadne výšky deflátorov. Pri druhej otázke pokladá za dôležité sledovať signálne indikátory hovoriace o tom, či sa ekonomika prehrieva alebo je naopak pod potenciálnym produktom. Otázne je či v prípade šrotovného nedochádzalo k nadprodukcii. V tretej

otázke na diskusiu podporuje stanovisko NBS. Je potrebné preorientovať sa na medzikvartálne rasty HDP a zverejňovať ročné ukazovatele. Pri tvorbe kvartálnych rastov HDP je potrebné najprv odpočítať vplyv „one-off“ efektov a až následne sezónne očisťovať. V reakcii na poslednú otázku potvrdil vplyv krízy na zníženie množstva pôžičiek. S časovým oneskorením sa zvýši ešte výraznejšie množstvo nesplácaných úverov začiatkom roka 2010 a preto sa celkovo zhorší postavenie bánk. Položená bola otázka ako sa budú vyvíjať mzdy vo verejnom sektore v roku 2010. Na otázku odpovedal p. Krajčír, ktorý uviedol, že rozpočet na rok 2010 je ešte v príprave, ale je predpokladaný veľmi nízky rast miezd.

J. Valachy (Tatrabanka): Očakáva horšiu spotrebu domácností na celý rok 2009 aj 2010. P. Valachy odporúča zvýšiť stav zásob, čo bude mať pozitívny príspevok k HDP, čo umožní znížiť tempo rastu zamestnanosti, ktorá podľa odhadov Tatrabanky nebude v roku 2010 rásť. K situácii bánk sa vyjadril, že momentálne je indikátor NPL na úrovni 4%, čo znamená, že banky sa v oblasti nesplácaných úverov nachádzajú ešte v relatívne dobrej pozícii oproti susedným krajinám. Niektoré menšie banky už vykazujú nízke zisky. Tatrabanka považuje prognózu MF SR za konzervatívnu v prípade, že sa upravia deflátor smerom nadol.

M. Mušák (SLSP): Rast zamestnanosti bol nižší ako boli prognózy SLSP. V otázke potenciálneho produktu bude z dôvodu deficitného financovania štátneho rozpočtu a nižších investícií potrebné znižovať output gap. Podľa SLSP je rast HDP v roku 2012 na úrovni 5,4% príliš vysoký a v skutočnosti sa bude skôr približovať k 4%. V otázke kvartálnych údajov HDP zastávajú názor, že je potrebné ich sledovať. Pri sezónnom očisťovaní by sa mal odstrániť vplyv jednorazových efektov a až následne sezónne očisťovať. K poslednej otázke ohľadom bánk zastáva názor, že dopad na reálnu ekonomiku je možný, ale k ďalšiemu sprísňovaniu podmienok v bankovom sektore by už nemalo prísť.

M. Lenko (VÚB): VÚB považuje prognózu MF SR na roky 2009 až 2011 za realistickú. V reakcii na prvú otázku ohľadom úpravy prognózy smerom nahor súhlasia, keďže sa zvýši dopyt oživením krajín, do ktorých SR exportuje ako napríklad Nemecko. V druhej otázke týkajúcej sa potenciálneho produktu taktiež súhlasia s permanentným výpadkom úrovne a postupným návratom k rastom. Nezaoberajú sa sezónnym očisťovaním, ale sledujú dostupné údaje, ktoré sú pravdepodobne skreslené, čo môže pripravovaná revízia zmeniť. V otázke bánk na Slovensku nevidia riziko dopadu na reálnu ekonomiku, ale rok 2010 bude pre banky ťažší.

Na záver riaditeľ IFP predstavil materiál „Vyhodnotenie makroekonomických prognóz za rok 2008“. Materiál vyvolal diskusiu členov Výboru, v ktorej boli vznesené pripomienky (metodika, uverejňovanie), a preto zástupca predsedu Výboru Z. Krajčír vyzval členov, aby písomne zaslali všetky pripomienky. Takisto rozhodol, že materiál nebude zverejnený bez súhlasu všetkých členov Výboru.

Ad 3 (závery a zhrnutie):

Zástupca predsedu Výboru informoval, že IFP vo finálnej prognóze zväži pripomienky členov. Finálna prognóza bude zaslaná v priebehu nasledujúceho dňa. Zároveň vyzval členov, aby v priebehu budúceho týždňa (piatok 18.9.2009) zaslali štandardným spôsobom svoje hodnotenie prognózy MF SR.

Zapísal Ján Luchava, 10.9.2009